

Szemle, Top20 Dalmand, 2024. július12.

Összeállította: dr. Szieberth Dénes

Felhasznált források: OneSoil.ai, met.hu, PRG

Meg nem lepett, de azért megcsodáltam az átlagosan 3 méternél is magasabb állományt. A P9363 normál, I. ismétlést választottam ki mintaparcellának, s elvégeztem néhány megfigyelést, mérést. Egy sorban 48 tövet találtam, amely 69000 tő/ha-nak felel meg. Az 5. nódusból eredő (vízszintes) gyökerek a talajfelszínen indultak, majd 5-10 cm növekedés után a talajfelszín alatt terjedtek tovább. Az 5. levél már elszáradt, de leáldozóban volt a 6. levél életciklusa is, nyilván a folyamatos fényhiány miatt. A 6. nódusz az ide vonatkozó szabályt követve 6 cm-re emelkedett el az 5.-től, majd ezt 11, 16, 23, 23, 25, 17 cm-re követték sorrendben a kifejlődött nóduszok, a belőlük eredő levelekkel. Így azt is könnyen

1. ábra: Kezdőponti „látványkép”

meg lehetett állapítani, hogy a cső a 12. nódusból (föld felett a 7.) eredt, 121 cm-re a talajfelszíntől. Később tapasztaltam, hogy egyes hibridek 150, de volt olyan is, amely 180 cm-re eredeztette a csövet. Ez utóbbi azon kivételekhez tartozott, amelyek a 13. nóduszon hozták a termést, gyakran 2. csövet is indítva. A cső felett átlagosan 8 levél volt, így az összes levélszám megfelelt a nálunk korai végeközéperésű tartományba tartozó hibridekre jellemző átlagos levélszámnak (20). A kiváló adottságokra jellemző, hogy az átlagos (föld feletti) nódushossz 20 cm körül alakult. A P9693 csövein átlagosan 16 sort és egy sorban 37 szemet találtam. Ez 600 körüli átlagos szemszámot jelent egy csövön, amely 350 grammos ezerszemtömeeggel kalkulálva, 20 dkg/cső, azaz 14,3 t/ha termést jelez előre. (Itt már be kell szűrnom, hogy „ha az időjárás is úgy akarja”!) A hibridek egy jelentős hányadánál a 18 sor volt jellemző, hasonló soronkénti szemszámmal. A dalmandi kísérletek sűrített változatában nem tapasztaltam (pillanatnyilag) jelentős eltérést a normálhoz viszonyított adatokban, így ott a –

2. ábra: A P9363 jellegzetes csöve: Vajon kitelik-e a most még csak „hólyag” állapotban lévő szakasz, vagy ez már elveszik? (Szokatlan kép, normális fejlődést alapul véve.)

nem túl jelentősen nagyobb - tőszám dönthet a termésről, s ismét ide kell tennem a „ha...” kezdetű megjegyzést.

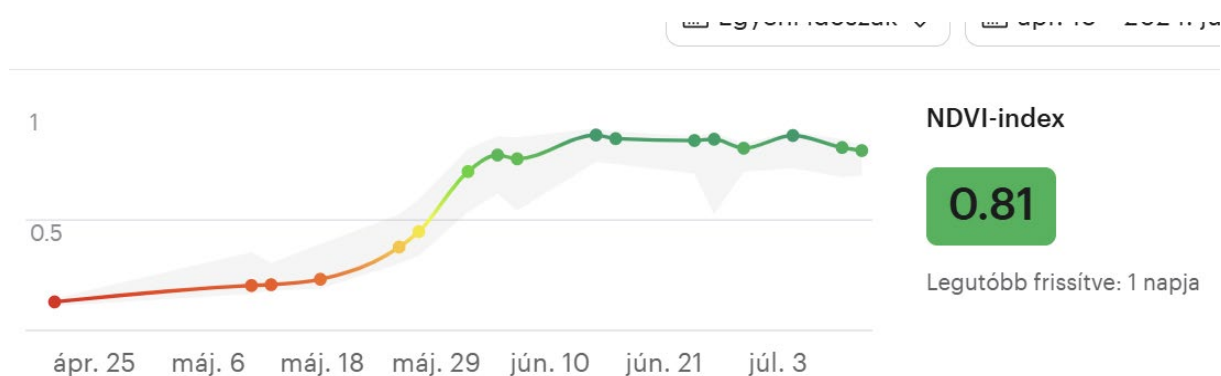
Nem annyira a tőszámtól, vagy hibridtől függően, de találtam egy parcella-régiót, ahol a felszáradás előrébb tartott (7. levél, föld feletti eredés szerint a 2.), s ezeken a parcellákon tapasztaltam a szomszédhatást is. (A parcellaközépen érezni lehetett, hogy vékonyabbak a növények és kisebbek a csövek.) Ennek a mértéke később dől el.

Ami a termékenyülést és a szemek fejlettségét illeti, nagyon hibridjellemző. A korábban termékenyülteknél a szemek már a „sárga” tejesérésben voltak, míg a későbbieknél még csak éppen a „vizes hólyag”, vagy az embrionális állapot volt megállapítható. A bibék még elég jól jellemezték a reprodukciós állapot előrehaladottságát.

A OneSoil.ai szerinti NDVI index a csúcson volt (0,81). Általános tapasztalat, hogy a kukorica a címerhányás idején éri el a maximális vegetációs indexét, mert utána részben a címerek árnyékoló és eltakaró hatására, majd az érési folyamat miatt a zöld szín érzékelt mélysége csökken. Jelenleg a kísérleti terület NDVI értékei 0,81 és 0,83 között ingadoznak, amely igen csekély eltérés. A többi kísérleti hely közül néhányon viszont már egészen nagy eltérések is megfigyelhetők (Bozzai, Lovrin, Mosonmagyaróvár, Taktaharkány), így azoknak a mielőbbi szemléje indokolt.

3. ábra: P9944 – teljesérés

4. ábra: Az átlagos NDVI alakulása a Dalmandi Top20 kísérletben, július 12-én

A csapadékoságról szólva igaz, hogy júniusban 62 mm eső esett, de a június 12. és július 12. között eltelt 30 napban mindössze 22. Ez az elvárt 3 mm/nap értéktől igen messze esik (0,61). Amellett, hogy ez abszolút értelemben is kevés, hozzá kell tenni, hogy ez alatt az idő alatt 480°C volt a GDD gyarapodás, ami viszont meglehetősen nagy (2,2 °C_{GDD}/mm).

5. ábra: Csapadékhullás vetéstől (április 18 – július 12). Top20, Dalmand, 2024

1000

500

Növekedési foknap
(hőösszeg)

+846°

6. ábra: A GDD fejlődése (A program sajnos nem jelzi az adott időszak 30°C feletti maximumos napjainak számát!)

Kártevők, betegségek

Rovarkártevők közül csak a kukoricabogár imágóval találkoztam, de nem volt tömeges és némi levélhámogatáson kívül nem tapasztaltam kártételt. Kukoricamolylal annak ellenére nem találkoztam, hogy a korábbi szemle alkalmával érdemesnek találtam megjegyezni nőstény lepkék repülését. Atkára (kétfoltos takácsatka) utaló szövedék még csak a legalsó leveleken látható. (A begyűjtött mintaleveleket ottfelvettem, így a tényleges jelenlét mikroszkópos ellenőrzése elmaradt.) Néhány, csövön kifejlődött golyvásüszög „gombóccal” találkoztam, de nem mondható jellemzőnek a fertőzöttség.

7. ábra: Csőfertőző golyvásüszög.

Károk

Két parcellában tapasztaltam részleges permetezőgép taposást, a parcellák 2.sorában.

Veszélyek

A tapasztalatok szerint a forró, száraz időjárás kedvez néhány veszélyes gombabetegség terjedésének. Ezeket főként azok a gombabetegségek okozzák (F. verticillioides és Aspergillus flavus), amelyek terjedésükhöz rovarok közreműködését, esetleg egyéb sérülést, gyengülést vesznek igénybe. A fertőződés legvalószínűbb időszaka a virágzás és környéke, amely rendszerint egybeesik a kukoricamolylal és gyapottok bagolylepke fő rajzásával. Az ellenük való védekezéssel jelentősen lehet

csökkenteni a toxinszennyezettséget. Tény az is, hogy a hibridek között jelentős a fertőződési/toxinképzési hajlam. A klímaváltozás (melegebb, szárazabb nyarak gyakoriságának növekedése) indokolja, hogy a hibridválasztás egyik szempontja az ellenállóság vagy tolerancia legyen!

